

ZÁZNAM Z PRACOVNÉHO STRETNUTIA

Pracovná skupina: Deti, mládež a rodina – Seniori – Osoby so zdravotným znevýhodnením – Osoby ohrozené sociálnym vylúčením
Téma: **Stretnutie pomáhajúcich organizácií odídencom z Ukrajiny z dôvodu vojny**
Deň: 08. marec 2023
Miesto: zasadacia miestnosť MZ mesta Trnavy, Ulica Hlavná 1, Trnava

Prítomní:

E. Nemčovská, I. Huňavá, Z. Královičová, M. Špernoga, M. Repčíková, M. Stanová, N. Protsenko, K. Nevrlová, Ľ. Kolev, P. Bestvina - **Mesto Trnava**; K. Königová, P. Girašek – **Centrum pomoci pre rodinu**; L. Peřinová - **Trnavská arcidiecézna charita, Centrum podpory**; J. Janček - **Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny**; M. Makýšová – **Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava**; J. Kudla - **Jednota dôchodcov Slovenska Trnava**; R. Holkovič - **Stredisko sociálnej starostlivosti, príspevková organizácia Mesta Trnavy**; Z. Bošňáková – **Zastupiteľstvo TTSK**; A. Tóthová - **Z. z. Rodina**; T. Ďúranová – **Národný inštitút vzdelávania a mládeže / A-klub**; B. Danišová – **ZŠ s MŠ M. Gorkého 21 v Trnave**; A. Holka Chudžíková - **Centrum pre výskum etnicity a kultúry**; A. Le Van, A. Kravchenko - **IOM Migration Information Centre**; S. Malatinská, Ľ. Vávra - **Oddelenie koordinácie a programov prevencie kriminality odboru prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR Trnava**; Ľ. Farbula – **Mestská polícia Trnava**; D. Ondrejovič – **Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Trnava**; S. Hlaváčová, N. Kupcová – **Baterkáreň / O. z. SaUvedom**; D. Ondačková Rajznerová - **IPčko, o. z. - Káčko – Flek klub**; L. Chudá

Ospravedlnení:

B. Flamíková, E. Hrašnová – Trnavský samosprávny kraj; M. Žáková – Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce TU v Trnave; M. Hlinčíková - Bronco n.o. / Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV

Spoločné stretnutie pracovných skupín pre komunitné plánovanie v Trnave a ďalších pomáhajúcich organizácií bolo zvolané na podnet Centra pomoci pre rodinu v Trnave za účelom diskusie o doterajších skúsenostiach a možnostiach v oblasti pomoci odídencom z Ukrajiny z dôvodu vojny a návrhoch pre ďalšie obdobie tak, aby pomoc odídencom bola v čo najväčšej miere zabezpečená koordinovane a efektívne.

Na pracovné stretnutie boli pozvaní všetci, ktorí celoročne participujú na komunitnom plánovaní sociálnych služieb v Trnave. Prizvaní boli tiež zástupcovia ďalších organizácií, ktorých sa predmetná téma dotýka. Stretnutie viedla I. Huňavá, vedúca odboru sociálneho Mestského úradu v Trnave („MsÚ“). Za Mesto Trnava sa o. i. zúčastnila druhá zástupkyňa primátora mesta E. Nemčovská, N. Protsenko (terénny pracovník pre pomoc odídencom z Ukrajiny), M. Špernoga (školsťvo a mládež v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta).

Za **Centrum pomoci pre rodinu** v Trnave („CPPR“) predstavila aktivity štatutárna zástupkyňa K. Königová. CPPR odídencom pomáhala od vzniku konfliktu intervenciou na hraniciach Slovenska a Ukrajiny. Často využívanou službou Ukrajincami je celoročný **Eko šatník**, v rámci ktorého CPPR môže poskytnúť aj **základné a špecializované poradenstvo**. CPPR sa prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) zapojilo do **Národného projektu Pomáhame odídencom a sprostredkovalo zamestnanie** trom ženám. Spolupracuje tiež so svetovou organizáciou jezuitov. CPPR organizuje **integračné kurzy slovenčiny**, ktoré plnia viacero funkcií – ženy na kurzy môžu prísť aj s deťmi, ktorým sa venujú dobrovoľníci,

zapájajú ich do aktivít s prvkami pedagogiky Montessori, skupina má podporný aj terapeutický význam, Ukrajinka v CPPR zapája odídenkyne do cvičenia zumbly.

K. Königová uviedla, že pri koncipovaní projektových žiadostí nemajú dostatočnú oporu v strategických dokumentoch na úrovni mesta. CPPR očakáva vyššiu mieru informovanosti o činnosti.

T. Ďúranová, ktorá na stretnutí zastupovala prioritne vzdelávaciu organizáciu **Národný inštitút vzdelávania a mládeže** („NIVaM“) so sídlom na Ul. Lomonosovova 6, Trnava, ktorá v rámci realizácie projektu v spolupráci s UNICEF **pomáha školám**, jej zamestnancom **pri integrácii ukrajinských detí, ponúka metodiky, učebnice, spoluprácu so psychológmi a tlmočníkmi** v základných aj materských školách. Projekt je realizovaný v území Trnavského samosprávneho kraja. T. Ďúranová upozornila, že vzdelávací systém na Ukrajine je iný ako na Slovensku, preto pomoc NIVaM môže byť vzhľadom na jej zameranie a skúsenosti prínosná. Zdôraznila tiež potrebu sieťovania pomáhajúcich organizácií. V prípade potreby je **možné sa na organizáciu obrátiť v otázkach vzdelávania detí a mládeže**.

Vedúci odboru školstva, mládeže a športu MsÚ („OŠMaŠ“) M. Špernoga uviedol, že **Mesto Trnava sa v maximálnej možnej miere podieľa na umiestnení detí a žiakov do vyučovacieho procesu v školách** v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Konštatoval, že **doposiaľ boli kladne vybavené všetky došlé žiadosti o umiestnenie dieťaťa do základnej alebo materskej školy**. Upozornil však, že je dôležité na MsÚ **žiadať o umiestnenie dieťaťa do školy do troch mesiacov od príchodu na Slovensko**, kedy je možné umiestniť dieťa do školy nad rámec kapacity školy. Po uplynutí tejto lehoty sa už Mesto Trnava musí riadiť štandardnými postupmi pri prijímaní dieťaťa do školy a nemožno reagovať operatívne.

Súčasne M. Špernoga informoval, že **Centrum voľného času zriadené Mestom Trnava organizuje a naďalej bude organizovať voľnočasové aktivity špecificky aj pre odídencom z Ukrajiny**, aktuálne sa zamestnanci Centra pre tento účel vzdelávajú.

T. Ďúranová v tejto súvislosti uviedla, že pozná prípady, kedy rodičia alebo starí rodičia neposielajú dieťa do školy, nakoľko sa sami cítia ohrození izoláciou.

Problematika vzdelávania mládeže, ktorá je v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja („TTSK“), nebola diskutovaná, nakoľko zástupcovia TTSK ospravedlnili neúčast' na pracovnom stretnutí. I. Huňavá požiadala prítomnú poslankyňu Zastupiteľstva TTSK Z. Bošňákovú o **zabezpečenie informácií z TTSK o možnostiach vzdelávania mládeže na školách, ktoré sú v pôsobnosti TTSK, a integrácii žiakov do škôl** tak, aby sme sa vzájomne informovali najneskôr na najbližšom stretnutí.

Zástupca **Odboru cudzineckej polície Policajného zboru Trnava** D. Ondrejčák informoval, že doposiaľ bolo v okrese Trnava zaevidovaných 2 379 odídencom, ktorým Slovenská republika v zmysle zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení môže poskytnúť dočasné útočisko z dôvodu ochrany pred vojnovým konfliktom, alebo je pre nich tranzitnou krajinou. Upozornil, že **osobám, ktoré majú v potvrdení o dočasnom útočisku uvedený dátum platnosti**, na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky **dochádza k automatickému predĺženiu poskytnutých dočasných útočísk**. Nové doklady o dočasnom útočisku s aktualizovaným dátumom sa odídencom so staršou verziou dokladu spravidla nevydávajú a naďalej platia pôvodné doklady o dočasnom útočisku. Originalitu a trvanie platnosti dokladu o dočasnom útočisku **možno predĺžiť aj overiť online, nie je potrebné osobne navštíviť cudzineckú políciu**.

Súčasne uviedol, že odídencom Policajný zbor z hľadiska verejného poriadku neeviduje ako rizikovú skupinu. Túto skúsenosť potvrdil tiež zástupca náčelníka Mestskej polície Trnava Ľ. Farbula. Súčasne uviedol, že pomoc odídencom je mestskou políciou po vyžiadaní poskytnutá. Podľa zástupcu Oddelenia koordinácie a programov prevencie kriminality odboru prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR v Trnave Ľ. Vávru ani ich kancelária neeviduje obeť násilia z radov osôb z Ukrajiny.

K počtu odídencom zareagovala I. Huňavá, ku dňu konania stretnutia bolo v Trnave z dôvodu hľadania bývania evidovaných 508 osôb.

L. Peřinová z **Centra podpory Trnavskej arcidiecéznej charity** („TADCH“) informovala o pomoci organizácie od začiatku konfliktu na Ukrajine. TADCH poskytuje **potravinovú pomoc**, pomáha hľadať **ubytovanie**, sprostredkúva **vzdelávanie** detí a mládeže, súčasne zabezpečuje **aktivity pre voľný čas, terapeutickú činnosť**. TADCH má v roku 2023 **zámer transformovať Centrum podpory na integračné centrum**, ktoré by bolo sociálnou službou krízovej intervencie pre cudzincov.

D. Ondačková Rajznerová predstavila aktivity trnavského **Káčka – Ipčka a Flek klubu**. Káčko poskytuje **skupinovú aj individuálnu podporu**, ktorá je uľahčená **spolupracou s tmočníčkami**. Flek klub je **nízkoprahové mládežnícke voľnočasové centrum**, kde sa im darí destigmatizovať **psychologickú pomoc orientovanú predovšetkým na stredoškolskú mládež**. Viacerí mladí Ukrajinci študujú stále on-line formou na ukrajinských školách, **majú však problém s integráciou do komunity**. Uviedla, že vyhľadávajú bezpečné a im zrozumiteľné prostredie klubu aj program. Aktivity Káčka poznajú pravdepodobne predovšetkým prostredníctvom sociálnej siete Telegram a na nej zriadenej podpornej skupiny. **Podporné služby Káčka – Ipčka sú poskytované zdarma**. Mládežníci prispievajú na občerstvenie v rámci voľnočasových aktivít z dôvodu uvedomovania si hodnoty vecí.

Flek klub spolupracuje tiež s **N. Protsenkom**, ktorý už dlhšie v Trnave študuje na vysokej škole, pozná prostredie, súčasne je **terénnym pracovníkom odboru sociálneho MsÚ a špecificky sa zameriava na sprostredkovávanie pomoci odídencom z Ukrajiny v rámci Mesta Trnavy, tiež ďalších organizácií pôsobiacich v území Trnavy**, spolupracuje s mestským odborom školstva, mládeže a športu.

N. Protsenko poďakoval za prijatie odídencom na Slovensku. Dal do pozornosti podporné **skupiny v rámci sociálnych sietí** s pôsobnosťou v Trnave a okolí:

- sociálna sieť Telegram: Ukrajinci v Trnave - [Українці в Трнави](#)

- sociálna sieť Facebook: [Українці Трнави та Трнавського краю/Ukrajinci Trnavsky kraj](#) alebo [Pomoc pre utečencov v Trnave](#)

Ďalej informoval, že v spolupráci s ukrajinskými študentami na Trnavskej univerzite v Trnave **založili neziskovú organizáciu Metoikos n. o.**, ktorá sa venuje **integrácii mládeži** (od 16 do 30 rokov) **z radov cudzincov v meste** (bez ohľadu na národnosť) **do bežného života**. Spolupracujú predovšetkým so študentami Trnavskej univerzity v Trnave a Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. V prípade záujmu je možné **do spolupráce vstúpiť** úvodným kontaktom **prostredníctvom e-mailu** spoluzakladateľovi a riaditeľovi neziskovej organizácie - danyil.tsybulko@metoikos.sk

Sociálny podnik, charitatívny obchod a Re-use centrum **Baterkáreň** predstavila s. Hlaváčová. Baterkáreň pomoc poskytovala už od začiatku konfliktu na Ukrajine, aktuálne však hľadajú finančné zdroje na ďalšie fungovanie. Baterkáreň má **zámer vytvoriť komunitný bod, miesto stretania sa**. V prípade záujmu o spoluprácu je možné túto navrhnúť prostredníctvom e-mailu simona@baterkaren.sk

V súvislosti s vyššie uvedeným I. Huňavá podotkla, že ešte stále je možné za obvyklých podmienok podať žiadosť o finančnú podporu z mestského grantového programu, nakoľko alokované zdroje zatiaľ neboli pre rok 2023 prerozdelené.

Z. Bošňáková prítomných informovala, že dotačný systém TTSK je otvorený do 10. 03. 2023.

J. Kudla, zástupca Jednoty dôchodcov Slovenska v Trnave konštatoval, že cez slovensko-ukrajinskú hranicu prešlo za uplynulý rok viac ako milión ľudí, predovšetkým žien a detí. Uviedol,

že adresnú pomoc začali poskytovať ako prvé predovšetkým občianske združenia, neziskové organizácie, nie štát. Upozornil aj na negatívne ohlasy a vnímanie odídencom z Ukrajiny. **Vyzval prítomných, aby svojou činnosťou a zverejňovaním príkladov dobrej praxe podporili pozitívne vnímanie ľudí, ktorí svoju krajinu opustili z dôvodu vojny a útočisko hľadajú na našom území.**

A. H. Chudžíková z **Centra pre výskum etnicity a kultúry v Bratislave** („CVEK“), ktorá participovala tiež na tvorbe strategického dokumentu Komunitný plán sociálnych služieb v meste Trnave na roky 2021 – 2025 s výhľadom do roku 2030, informovala, že CVEK **pripravuje webovú stránku venovanú integrácii Ukrajincov na Slovensku, tzv. „cestovnú mapu“**, ktorá prehľadnou formou ponúkne informácie o systéme integrácie v rámci Slovenskej republiky, o povinnostiach aj možnostiach ľudí, ktorí sú nútení opustiť svoju krajinu.

Migračné informačné centrum, IOM Migration Information Centre Bratislava predstavil A. Le Van. IOM sa zameriava na podporu komunitného života cudzincov, v dohľadnej dobe by mala byť kancelária otvorená aj v Trnave.

Riaditeľka odboru sociálnych vecí a rodiny **ÚPSVaR** Trnava M. Makýšová informovala prebiehajúcim **národnom projekte Pomoc odídencom** zameranom na podporu zvyšovania zamestnateľnosti odídencom prostredníctvom aktívnych opatrení trhu práce. Zahŕňa opatrenia:

Opatrenie č. 2 - Podpora mobility,

Opatrenie č. 3 - Dobrovoľnícke činnosti,

Opatrenie č. 4 - Zapracovanie u zamestnávateľa.

Ďalej uviedla, že odídencom je poskytovaná zo strany štátu istá forma humanitárnej pomoci, ktorá spočíva v poskytovaní dávok pre odídencom z Ukrajiny bez nevyhnutnosti posudzovania lekárom, na základe podanej žiadosti túto posudzujú zamestnanci ÚPSVaR a tým je cieľná pomoc dostupnejšia.

Za Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny za spoluprácu organizácií a partnerov poďakoval J. Janček.

I. Huňavá informovala, že Mesto Trnava zvažuje v spolupráci s UNICEF vytvorenie tzv. Blue Dot, centra pre vojnových utečencov. Po skončení prezentácie informácií otvorila brainstorming.

Závery zo stretnutia:

- Žiadosť o umiestnenie dieťaťa do školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta je žiadúce podať do troch mesiacov od príchodu na Slovensko.
- Osoby, ktorým bol udelený status dočasného útočiska na určitú dobu, môžu si platnosť dokladu predĺžiť online formou, nie je vyžadovaná osobná návšteva cudzineckej polície.
- Na sociálnych sieťach sú v pôsobnosti územia Trnavy a okolia zriadené viaceré podporné sociálne skupiny.
- Integrácii mládeže z radov cudzincov v meste do 30 rokov sa venuje Metoikos n. o., založená cudzincami žijúcimi v Trnave.
- V Trnave pôsobí viacero organizácií a subjektov, ktoré sú schopné odídencom z Ukrajiny v spolupráci poskytnúť rozmanitú a komplexnú podporu a pomoc.
- Z. Kráľovičová **preverí tému cudzincov ako cieľovej skupiny pre komunitné plánovanie v strategickom dokumente mesta**. Ak to bude potrebné, mesto v spolupráci s partnermi pripraví aktualizáciu strategického dokumentu.
- Z. Bošnjáková požiada TTSK o **stanovisko ku vzdelávaniu mládeže školách v pôsobnosti TTSK**.

- OŠMaŠ v spolupráci s N. Protsenkom / NIVaM v prípade požiadavky zabezpečia lepšiu dostupnosť informácií prostredníctvom Edupage, **pomôžu k zručnosti ukrajinských rodičov / osôb, ktorým sú deti zverené do starostlivosti, pracovať s aplikáciou.**
- OŠMaŠ bude nápomocný pri **prehľadnom spracovaní podmienok prijatia detí z Ukrajiny do školy**. V záujme informovanosti mesto tieto informácie v rámci komunitného plánovania zašle partnerom.
- **ÚPSVaR Trnava** poskytne elektronicky **prehľad služieb a kontaktov** k službám zameraným na odídencom zabezpečovaných úradom. Mesto prehľad zašle partnerom.
- **Ďalšie stretnutie** k téme sa uskutoční operatívne podľa požiadaviek, najneskôr koncom apríla, v máji 2023. Stretnutie **zvolá MsÚ**.
- Všetky **podnety** k téme a ku komunitnému plánovaniu sociálnych služieb je vhodné **zasíelať** na adresu komunitneplanovanie@trnava.sk

V Trnave 14. marca 2023

Zapísala: Zuzana Kráľovičová, odbor strategického plánovania a projektového manažmentu MsÚ v Trnave, referát strategických dokumentov a prípravy projektov